

Säilörehun laatu ja oikea valmistusaika

Hyvälaatuinen säilörehu luo säästöjä ruokintakustannuksiin.

Tärkeimpänä säilörehun laadun mittarina pidetään D-arvoa, joka mittaa sulavuutta. Tuottamalla monipuolista ja ravintoarvoiltaan sopivaa säilörehua voidaan vähentää vilja- ja valkuaisrehujen tarvetta ruokinnassa, ja saada sitä kautta säästöjä.

Säilörehua on hyvä varata sisäruokintakaudelle noin 2 paalia lammasta kohden. Näin varmistetaan säilörehun riittävyys ja pienennetään ostorehujen tarvetta. Säilörehun satotavoitteena tuorekiloina tulisi olla 20 000 kg/ha. Silpun pituudella on myös merkitystä. Lampaat suosivat korkeintaan 5 cm mittaista silppua, joten tarpeeksi lyhyellä silpulla saadaan myös säästöjä rehukustannuksiin.

Siemensekoituksen valintaan vaikuttavat monet tekijät. Säilörehunurmen lajeja miettiessä on syytä ottaa huomioon rehun maittavuus, ravintoarvo ja sulavuus. Esimerkiksi joutilaille uuhille riittää ravintoarvoiltaan köyhempikin rehu, kun taas imettäville uuhille ja karitsoille valitaan laadukkaampaa rehua. Myös rikkakasveihin on syytä kiinnittää huomiota. Ne voivat vaikuttaa negatiivisesti rehun ravintoarvoihin sekä säilyvyyteen.

Säilörehun säilymiseen voidaan vaikuttaa jo pellolla.

Sänki tulisi jättää 10–12 cm pituuteen, ei pelkästään jälkikasvukyvyn turvaamiseksi vaan myös estämään mullan joutumista säilörehun joukkoon. Multa voi aiheuttaa lampaille listeriaa. Niittoajankohdalla on myös merkitystä säilyvyyteen. Säilörehun on jäätävä tarpeeksi kosteaksi, jotta säilyvyyden takaava maitohappokäyminen pääsee tapahtumaan.

Apilan valkuaispitoisuuden ja hyvän puskurikapasiteetin takia säilöntäainetta täytyy käyttää apilanurmisäilörehuille noin litra enemmän rehun tuoretonnia kohti kuin pelkille heinäkasveille. Apilanurmisäilörehulle säilöntäainetta tulisi siis laittaa noin 6–7 litraa/rehun tuoretonni. Liian vähäinen säilöntäaineen määrä huonontaa rehun säilyvyyttä, sillä se estää rehun luontaisen käymisprosessin ja sitä kautta säilymisen.

Oikeanlaisen säilöntäaineannostelun lisäksi rehun säilyvyydelle on tärkeää myös kunnollinen tiivistäminen. Siilossa säilörehu täytyy tiivistää jokaisen kuorman jälkeen ja lopuksi se on peitettävä huolellisesti muovilla. Tiivistämisen ja peittämisen tarkoituksena on estää hapen pääsy säilörehuun, jotta aerobiset bakteerit eivät pääse kasvamaan rehussa ja aiheuttamaan pilaantumista. Paalien kohdalla oleellista on laadukas muovi ja tarpeeksi monta muovikerrosta, vähintään 6-8 kerrosta, jotta hapen pääsy säilörehuun estyy. Lisäksi paaleja tulisi siirrellä mahdollisimman vähän, jotta muovi ei repeydy tai veny.

Säilörehun laatua voidaan mitata luvuilla

Kuiva-ainetta 30-45 %

Energia >9,5MJ/kg ka

Valkuaista 14-17 %,

Raakakuitu <27 %

Tuhkaa <10 %

Säilönnän PH taso 4,0–4,7 (riippuen kuiva-aineesta)

Voihappo – tavoite olisi 0 g/kg

Etikkahappo 15–30 g/kg KA

Ammoniakki <7 %

Mykotoksiinien tasoa säilörehussa on oleellista seurata, etenkin jos rehua annetaan eri ikäryhmille.

Säilörehun laatu ei ole itsestään selvää. Nurmisäilörehulla on alhaisemmat sokeriluvut ja samalla enemmän valkuaista verrattuna maissisäilörehuun. Leikkauskorkeus vaikuttaa laatuun, esim. onko se 5–7 cm vai 20–30 cm. Tämä vaikuttaa myös siihen, onko säilörehussa maa-ainesta tai klostrideja. Oikea kaatoaikaa olisi silloin, kun nurmessa on eniten valkuaista ja energiaa ja se imeytyy hyvin. Jos kuiva-ainetta on vähän, silloin voi olla voihappokäymistä, ja hävikkiä nesteen takia.

Maata ei voi olla mukana lammastrehuissa. Säilörehunäytteessä uhkapitoisuuden pitäisi olla alle 10 %. Siilorehun kuiva-aineen ollessa alle 25 % on vaara, että rehussa on multaa, sillä märkä säilörehu liimaa itseensä maata. Silloin niittokorkeuden tulisi olla 7–8 cm, pellon tasainen eikä siellä saa olla myyrän pesiä.

Jos säilörehussa on alle 25 % kuiva-ainetta, pitää käyttää säilöntäaineita, jotta vältetään klostridien aiheuttamilta ongelmilta. Jos on liian kuiva rehu, pitää olla varovainen homesienten takia. Silloin säilöntäainetta voi käyttää niiden ehkäisemiseksi.

Linkejä:

[Bakterid ja hea silo tootmine - Anu Ait](#)

[Säilörehuruokinnan optimointi lammastaloudessa - Theseus](#)

Teksti: Kaie Ahlskog

Kuvat: Heli Kopra

